

egyénektől hallhatják a vallás ígét és reménylik, hogy California, melynek a természet annyira kedvez, alkalmas talajt nyújt a mi vallásos hitünk magvainak elhintésére és virágzására.

A mi hazánk nem látott vallásos üldözést, mi miatt más országok annyit szenvedtek. Hazánk alkotmánya megtiltja, hogy az állam bárkinek is vallásos hitébe beléavatkozzék. A hitnek minden formája szabad, nőhet és virágozhatik akadály nélkül, a hol az emberek megnyitják szívéket annak befogadására. Minden hitnézet élvezi a szabadság áldását. Bármik legyenek a mi nemzeti hibáink, az amerikai vallási szabadság nemzetünknek dicsősége. Én mint az ifjú szabad Amerikának egyik fia alig is tudom megmérni, hogy mit szenvedhettek Magyarországon az unitáriusok az ő hitükért; de örvendek, hogy azok a sötét napok elmúltak; s talán lehet, hogy nem is fognak ismétlődni.

BUTTRICK F. J.

G o n d o l a t o k.

Felső-Zsuk, 1900. oct. 15.

A családi élet boldogsága a szeretet emlőjén táplálkozik és növekszik nagyra.

A honnan a szeretet kiköltözik, ottan elsatnyul, elvész a boldogság, mint a gyermek, kítől elvonjuk az anyatejet.

Lehetünk gazdagok, hatalmasok, a nélkül, hogy boldogok lennénk.

Kis ház, szerény viszonyok, de melyeket a szeretet aranysugarai vonnak be, elfelejtetik velünk, hogy sok a baj és hogy sokban hiányt szenvedünk.

Ez az egy, mit nem nélkülözhet az emberi szív.

És a mint nem nyílik a virág, ha a nap nem süt rája, a szeretet édes szavát minden halandó várja.

A földi javak, befolyás, állással járó tekintély, ha azokat megszereltük, megmaradnak, de azok csak törzsei a fának, melyen megteremhet a boldogság. A szeretet gondosan kell ápolja, öntözze, hogy az virulhasson és birtokosságát boldoggá tegye.

Arra, ki szeretni tud, értékét elveszti minden, ha szeretet nem lakozik lelkében és mások szeretetét nem érzi magában.

Sokan gondolják és mondják: boldog az, vagy amaz: hisz mily gazdag, mily hatalmas! Úsalódnak. A boldogság szerény ibolya, megfér és virít a a legkisebb kunyhóban, csak a szeretet melegét árásszuk körében.

Egyetértés, szeretet, virágos folyondárjai az emberi életnek, a hová felkésztek és a hol egyesülni tudtok, ott megelégedés van. Csak virágozzatok!

Gyakran érzem magam szerencsétleunek, boldogtalannak, de midőn az élet vihara elvonula, vállamra szállott a béke galambja a gondolatban: van még, kit szeress, téged is szeretnek és mint a kiszáradott patak, melynek megered a vize, kedélyem elzárt, elszunyadt árja felbugyan, foly tova csendesen életem völgyére.

*

Felső-Zsuk, 1900. oct. 17.

Ül a folyó partján az ifjú és elgondolja: eltűnő habok miért futtok, mi kerget, ingerel, hogy nyugtot nem ösmerve a völgyben vesztek el?

Talán a rossz lelkiösmeret úz az emberek színe elől: vagy egy szerelmes küldi izenetét és félték, hogy az megkésik? Nem akarjátok, hogy szorongva várja, mit már bizonyosra vett és im csak reménnyé lett, a mi gyakran csal, míg meg nem érkezik a jó hírrel: az igennel?

Vagy elgondolja: életem olyan, mint a folyam járása, mely ugyanazon víztömegeket, ugyanazon renddel hozza. Nálam is egyformán örömben, gyönyörben telnek a napok, azt látom ma, a mit tegnap élvezék. Igaz! de vajjon így lesz-e mindig, nem igen rohamosan úzik egymást azok? Bár megállíthatnám. Hallja! Szeretném, hogy megálljon! hogy örökké legyen a tegnap, a ma! Midőn keblem gyönyörben úszék és lelkemet nem nyomta gond, mint azt az életben soknál látom, de magam nem érzem. Óh tova futó habok! a mily egyenletes folyástok: olyan legyen életem — megújhodása annak, a mi azelőtt volt. Nem kívánok más lenni, mint voltam és vagyok — így mind halálig.

Alább, a folyam mentén, öreg ember a víz folyásán mereng el. Tekintete aggodalommal kíséri a tovasikló habokat, mintha mindenik folyton abból, a mit az életben szeretett, becsült, vinne el valamit. Nincsenek örömei, ezeknek gyökere rég elszáradt, ki nem hajt és midőn a közeli berekből a hulló levelek a parton, arczát érintik, elgondolja: víz, fa eszembe csak a multat juttatja. A szomorú napok sorát, bánatát, aggodalmát és ezeknek megújhodását bizony nem várhatja, nem is várja. Midőn felsohajt és szól: Csak így ne legyen, édes Istenem, jobbat adj nekem!

És lelkében elkeseredve néz fel az égre. Itt alant a folyam neki rossz gondolatokat adott, hátha fenn a felhők mellől kisütő nap elvonja figyelmét a máról egy kellemesebb holnapra?

Remél.

Lehet hiába, de az ember mindig remél, a mig csak él.

BÁRÓ PETRICHEVICH-HORVÁTH KÁLMÁN.

Charruaud Desiré.

(1829—1901. oct. 9.)

A francia protestantismus elvesztette egy nemes és bátor harcossát, a szabadelvű iránynak egyik jeles és tántorithatlan képviselőjét.

Charruaud Desiré Pierre megszűnt élni.

Neve a francia protestantismus újabb és dicsőséges korszakával öszsze van forrva. Abban a történelemben, melyet Franciaországban ékesszólásukkal és ragyagó tollukkal Id. Coquerel Athanase, Colani, Reville Albert, Sabatier Auguste, Coquerel Etienne és társaik alkottak, nem jelentéktelen része van Charruaud Desiré Pierre-nek.

Eleitől fogva a szabadelvűek pártjához tartozott. A liberális protestantismusért küzdött. Annak a szellemében hirdette az ígét St.-Maixentban, Párisban és más helyeken. Annak a szellemében munkált fényes tollával az irodalomban; annak a szellemében írt számos tanulmányt külföldi, főleg angol „Szemlék“-be és írta a francia protestantismus mozgalmairól és szellemi életéről sok éven keresztül a „Keresztény Magvető“ olvasói számára a Párisi szép leveleket.

A Coquerelek, Colani és Sabatier után elment ő is, az ő méltó társuk: Charruaud Desiré.

A francia protestansok bizonyára kegyelettel fogják megőrizni emlékét és a mi édes emlékezésünk is környezni fogja az ő nevét.

PÉTERFI DÉNES.